

VÍRA NEBO SEBEKLAM?

Často cítím nepokoj, když vidím s jakou lehkomyšlností křesťané přijímají víru. Dokonce považují odpadnutí mládeže odchované shromážděním za normální znak dospívání. Ve svém »optimismu« jsou šťastní, že tomu tak je, místo toho, aby se zamysleli, proč tomu tak je.

Mladí na své nedělní vychování obvykle brzy zapomenou a začnou myslet a žít světským životem. Až když mají vlastní rodinu, děti a jsou duchovně pohmožděni, opráší náboženství, vrátí se do kostela, aby vychovali další generaci, která sice vzklíčí, ale často zahyne.

Mnoho křesťanů žije v sebeklamu pasivní náboženské víry, která nic nestojí, která nic nedává a proto také nestojí za nic. Člověk, který žije z náboženství, těžko obstojí před Pánem Bohem.

Lid tento ctí mě rty, ale srdce jejich je daleko ode mne, marně mě uctívají, neboť učí naukám, jež jsou jen příkazy lidskými.

(Mt 15:8-9)

Neškodí trochu polechtat svědomí, oprášit bibli, vždyť potěšení z pořádného výslapu, tenisového zápasu, už neuspokojuje jako dřív. Ruka není tak jistá, rána tak pevná a nejvíce bolí poznámky partnerů: "vždyť už má svá léta." K narozeninám přibývají dekady i kilogramy. Tu nás píchne, tu nás loupne a jak řekla naše přítelkyně, člověka v bolestech napadne: "na co mám ty všechny peníze?"

Začneme polykat pilulky, barvit šediny, doufat v lektvary a uvědomíme si vlastní smrtelnost. Nejdříve odejdou rodiče, strejčkové tetič-

ky, na radě jsou i kolegové a kamarádi. Najednou odchází lidé, kteří jsou mladší než jsme my a jistota našeho JÁ se scvrkne ještě víc. I nevěřící člověk se začne zabývat myšlenkami o Pánu Bohu. Proč se nepomodlit, když je k tomu vhodná příležitost, ale všeho s mírou. Nic nepřehánět, co by tomu řekli kamarádi a rodina? Proč si nezajistit nebeskou pojistku. Nic to nestojí, je to dar. Proč nezajít do kostela, co kdyby to s námi Pán Bůh myslel vážně nebo bral přísně? Na svátky určité. Je tohle víra nebo sebeklam?

Většina lidí nepopírá existenci Boha, přesto žije podle svého. Pravá víra není nikdy pasivní. Víra a poslušnost, poslušnost a skutky víry jsou neoddělitelné. Nerozhodní, ačkoliv mají život věčný na dosah ruky, jdou do záhuby. Potom budou vědět, nebudou potřebovat věřit.

Rozhodnutí nemůžeme odkládat. Pán Bůh vidí do našich srdcí a všem připravil "letenku." Věčný život s Pánem Bohem je pro většinu lidí a mnohé křesťany ještě vzdálenější než návštěva Severního pólu. Bible a slzy dnešního světa ukazuje jak Pána Boha trápí naše nerozhodnost, povrchnost, ignorace, neznalost, rebelie, odmítavost a nezáměr. Jak jej trápíme když se oddáváme hloupostem, lopotě a hromaděni světských statků, kvůli nimž člověk nezná Boha, nezná manželského partnera, nezná děti ani rodinu.

Bible nám nedává falešnou naději, jako člověk, že máme připravené nebe za vzorné chování. Člověk, který si myslí, že si nebe zaslouží je pravděpodobně nikdy neuvidí. Pouze člo-

věk, který si uvědomí, že si nezaslouží nic jiného než peklo, se znovuzrodí.

Krista následovaly davy očitých svědků, viděli kdo je, co dělá a přesto po shlédnutí zázraků, pokračovali dál svojí cestou. Kristus jim řekl:

Kdo přichází ke mně a nedovede se zřít svého otce a matky, své ženy a dětí, svých bratrů a sester, ani i sám sebe, nemůže být mým učedníkem. Kdo nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem. ... Tak ani žádný z vás, kdo se nerozloučí se vším co má, nemůže být mým učedníkem. (L 14:25)

Bůh nás nenabádá, abychom odešli do kláštera, zřekli se rodiny, zkomunálnili majetek. Bůh říká, že cokoliv a kdokoliv stojí mezi námi a Kristem, musí stranou. Jestliže nás bude kdokoliv nebo cokoliv odvádět od Krista, máme na vybranou. Mezi námi a Bohem není žádný prostředník. Ani bratr, ani matka, ani svatí nám do nebe nepomohou. Boží slovo je absolutní pravda, které buď přijmeme a žijeme, nebo jej a Pána Boha bereme na lehkou váhu. Božího slova se mnozí lidé bojí, jeho učedníky nenávidí, před Bohem se schovávají, ale živému Bohu neuniknou.

Skutky, které činím (Ježíš) ve jménu Otce, ty o mě vydávají svědectví. Ale vy nevěříte, protože nejste z mých ovcí. Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život, nezahynou na věky a nikdo je z mé ruky nevyrvu.

V době pronásledování se ke křesťanství přiznává jen hrstka nejvěrnějších. V blahobytu se z křesťanství zase stává móda. Biblické polopravdy, falešné naděje, povrchní evangelia učí mnoho shromáždění, aby uspokojila přirozenou lidskou touhu nábožně žít.

Mnoho dnešních věřících hledá ve shromážděních společenský život. Chtějí se dobře cítit s podmínkou, abychom se příliš nedotýkali jejich osobních názorů a sporných témat ja-

ko je Genesis a Zjevení. Ty, kteří berou bibli vážně nebo doslovně, nevítají. Z čeho mají strach? Z Božího slova, protože to má usvědčující sílu. Většina dnešních křesťanů věří v evoluci. »Proč bychom prý neměli omezovat Pána Boha? Vždyť mohl tvořit evoluci. Evoluci věda potvrdila, tak neargumentujte bibli, vždyť je stará. Zjevení? Proč znášet nepokoj, vždyť tomu stejně nikdo nerozumí, proč se dohadovat? Nevnučujte dětem bibli, ať se sami rozhodnou až zváží všechna fakta.«

Potom se divíme, že mládež odpadne. Vždyť děti přenesou viru svých rodičů do vlastního života. Mládež žije viru rodičů, kteří nikdy nenašli odvahu žít tím v co sami věří. A to platí v dobrém i špatném slova smyslu. Po životních karambolech se někteří vrátí zmrzačení, aby vychovali další generaci nejistých věřících. Kolik lidí chodí do kostela, aby děti viděly slušné spoluobčany? Děti vidí a slyší, víc než si uvědomujeme, všechnu naši nedůslednost, pokrytectví a přetvářku. Ne jak vypadáme v neděli ve shromáždění, ale jak se chováme zbývajících šest a půl dne v týdnu.

Spása, ač je zdarma, není bezcenná. Za naši spásu zaplatil Ježíš Kristus svým životem. Spása je Boží dar, ale my jí můžeme přijmout jen tehdy, když pustíme z ruky všechna zavazdala. Všechny naše cennosti, poklady, přání a touhy musíme podřít Božímu plánu.

Realita spásy nebo ztracení je pro každého člověka nevynutelná. Každý musí dojít k samostatnému a osobnímu rozhodnutí. Pro věřícího je smrt zisk, pro ostatní trvalá ztráta. Pán Bůh totiž nikoho o své vůli do pekla nepošle. Do pekla, hořícího jezera, jde každý sám, dobrovolně, protože nechce být s Bohem. Lidem se vyplní v co věří. Bible nám ukazuje lidskou nepoučitelnost. Bible říká, že široká je cesta jež vede do záhuby a mnozí po ní jdou a úzká je cesta ke spásě a jen málokdo jí najde. Jak smutné a

známé je podobenství o boháči a Lazarovi. Situace je daleko vážnější, než si připouštíme. Nikdo neví, kolik času mu Bůh odměřil. Možná, že nám nepatří ani příští minuta. Čas rozhodnutí je teď, ne příště, jindy nebo později. Ignorace nebo polovičaté rozhodnutí přivodí zhoubu. Nejen to co se stane se nedá odčinit, ale i to co se nestane má dalekosáhlé a tragické následky. Naši povinností je varovat, aby na našem svědomí nezůstala krev.

-kas-

JEŽÍŠOV FAKTOR

Snad všichni bychom chtěli vidět alespoň jeden Boží zázrak na vlastní oči. Každý nový den a život kolem nás je plný Božích zázraků, ale ty se nám zdají být normální. Podívejme se na několik událostí, které mají zaručené "pomoc shora," jak říká jeden misionář v Indonésii.

* Člověk míní a Pán Bůh mění. Například Hitler si začal na vrcholu své slávy budovat rozhlasovou stanicí. Vybral si strategické místo, pěkně na kopcích nad Monte Carlem, stavěl důkladně, ale ani si nepíp. A kdo z ní vysílá dnes? Křesťanská stanice. V desítkách jazyků pokrývá celý evropský kontinent, severní Afriku a dálný Východ, dokonce i k nám domů vysílá v češtině a slovenštině.

* V Cannes jsem našla anglicky hovořící shromáždění s pomocí Boží. V telefonním seznamu, který byl aspoň 5 cm tlustý bylo všeho všudy asi deset kostelů a ani zmínka o anglicky hovořícím shromáždění. Vyšla jsem se na ranní procházku a ulička, kterou jsem šla, končila stěnou anglicky hovořícího kostela. Srdíčko mi zaplesalo a k mému potěšení, hostující pastor měl program, který mě velice zajímal.

Na francouzské Riviére je prý asi na úseku 50 km několik desítek tisíc požívačů drog. Záchraných organizací a programů je po celém světě mnoho, privátních i státně podporovaných. Křesťanská organizace, Teen

challenge (Výzva mládeži) však má jedinečné výsledky. Dokonce si toho všimla i Maďarská Lidová Republika, která má vážné problémy s drogami mezi mládeží. Uvědomili si potřebu odborné porady a příslušné ministerstvo zhodnotilo množství mezinárodních organizací. Zjistilo, že nejúspěšnější rehabilitační program má Teen Challenge. Maďarsko, jako první socialistická země pozvalo křesťanskou organizaci a zavázalo se, že nebude zasahovat do metod a obsahu rehabilitační práce.

Čím se liší křesťanská rehabilitace od světské? Křesťanská náprava vězí ve vnitřní změně, ve změně lidského srdce. Světské nápravy se soustřeďují na vnější vlivy, na prostředí a ty člověka samy o sobě nezmění. Věřící člověk má Bohem darovanou sílu a vůli, kterou nezlomí ani drogy. Tedy ne psychologie, ale víra v Pána Boha přivádí lidi ze záhuby k novému životu.

* Ježíšův faktor neberou na lehkou váhu ani agenti a ostrží hoši z FBI a CIA. Snad si mnozí vzpomenete na Simase Kudirku, který v listopadu 1970 skočil ze sovětské rybářské lodi na americkou loď u břehů Nové Anglie. Místo na svobodu, byl předán zpět. Podobný pokus se opakoval v kanadských vodách o rok později. Sergej Kourďakov byl kadetem námořnictva a členem KGB komanda, které pronásledovalo křesťany. Nejdříve byl trénován na chuligánech, alkoholících a když byl dostatečně otupělý brutálníou vyprovokovanou alkoholem a finančními premiemi ve vyšší měsíční platě, byl poštván na křesťany. Nebudu vyprávět celou příhodu, napsal o svém krátkém životě knihu "The persecutor" (Pronásledovatel), která se čte jedním dechem.

Tento schopný a otrlý mládenec měl konečně všeho dost a rozhodl se skočit do ledové vody s minimální nadějí na úspěch. Byl ve vynikající fyzické kondici, ale bouřka a živly byly neúprosné. Než ztratil vědomí, po šesti hodinách boje s mořem, když

pohasla naděje na přežití, úplně vysílený prosil Pána Boha ne o záchranu života, ale o odpuštění za to co spáchal křesťanům. Jak se dostal na kanadský břeh si nepamatoval.

Jeho případ vyšetřovali odborníci a nevěřili. Byl podezřelý ze špionáže. To co tvrdil, bylo nemožné. Byl vyslýchán znovu a znovu, do nekonečna opakoval, že již vše řekl. Nakonec dodal, že se v totálním vyčerpání pomodlil za odpuštění než ztratil vědomí. Za několik dnů přišel vyšetřovatel spokojený, protože i počítač, který vyhodnocuje odpovědi podezřelých případů má naprogramováno něco, čemu se odborně říká »Ježíšův faktor.«

-kas-

MEZI DIVOCHY

Dokončení

Na jižním břehu Baliemu u vesnice Hetigima je přistávací dráha misionářského letiště. Ve vesnici se bahní vepří, slepice a děti oblepené mouchami. Jen co se z vesnice vzdálíme, mouchy zmizí. Dětem visí z nosu nudle. Mají infekci a mých sedm žen je vodí za ruce. Mne se bojí. Jakmile děti spatří matky, rychle se svých bílých přítelkyň pustí. Vyškrábali jsme se na průsmyk a pod námi se otevřelo údolí další řeky. Kamení kroupe pod nohama. Na polích se daří i kávé. Pod námi se stéká jako Mělnický soutok Mugwi a Baliem. Nad údolím řeky Mugwi stoupají velehory a Angeruk je za nimi.

To jsme ještě netušili co nás čeká v příštích hodinách. Ve vesnici Hitugi nás obklopili lidé a když jsme jim řekli, že pochodujeme do Angeruku, protáhli obličej. Nevěděli jsme proč, ale bylo jim jasné, že budeme za dva dny zpátky a znovu nocovat v jejich kostele. Starosta se mě zeptal zdali nejsem "džerman." Jediné turisty, které tu znají jsou Němci nebo Rakušané. Na cestě zpět jsme potkali ve Wameně postarší rakouský pár ze Štýrského Hradce.

Asi po hodině cvalu mě začal brnět obličej a zanedlouho jsem se svalil.

Byl jsem vysušený. Zhltal jsem asi dva litry vody s elektrolytickou solí a za dvacet minut jsem stál na nohou. Slunce, výstup, námaha, pocení udělaly své. Naobědvali jsme se, přelezli bambusový můstek přes řeku Mugwi a začali stoupat kolmo vzhůru. Pohledy a průhledy byly nezapomenutelné. Jůlinka, koza jedna, hopsala daleko vpředu. Já šel s Rudym, po dehydratační zkušenosti, vzadu. Po třech hodinách jsme se doškrábali do malebné vesničky. Dvacet minut jsme odpočívali a vyrazili znovu. Opouštěli jsme vesnici ve dvě hodiny odpoledne a náš hlavní nosič se pochichtával. Svěřil se Rudymu, že vesničané prorokují, že se budeme zítra vracet. Tehdy jsem začal tušit, že mají asi pravdu, protože právě tam jsem toho všeho měl akorát. Ale to nás čekaly další čtyři hodiny agonie, slz a nářků. Čandra nás indonézsky ujistil, že vesnice Johosim je jen dvě hodiny mírné chůze. Z putování se stalo zoufalé dostaveníčko. Strž dolů, nahoru nebylo vidět a blížilo se k páté. V šest padne tma. Nosiči tahali holky za ruce, my tlačili. Byla to tragikomedie vidět nás, trosky, jak nás orourkování divoši táhnou. Bez jejich pomoci bychom nedošli, spíš bychom zašli. Byli jsme zoufalí. Každý se modlil. Nezažil jsem vhodnější situaci mluvit k Pánu Bohu než právě zde, když nám všem teklo do bot. Slz teklo hodně. Čandra stále neřekl jak je daleko do Johosimu, ani že je to do takového kopce. Nepříjemné noviny se v Indonésii prostě nesdělují. Začala téměř hádka, jestli se půjde dál do Angeruku nebo ne. Rozhodným hlasem jsem prohlásil, že ráno je moudřejší večera a ať se hejbem, že za dvacet minut padne tma. To bychom nocovali na bobku nad strží.

Do Johosimu, 3,000 metrů nad mořem, jsme dorazili 10 minut před setměním. Nejvíce jsem obdivoval nosiče. Moje pohorky měly rozdrásané traktory a ti naši bosí kamarádi nám po tom všem ještě připravili

večeři. A jakou! Do smrti nepochopím výdrž nosičů. Začali jsme je obdivovat a vznikala mezi námi osobní přátelství. Všichni jsme si uvědomili, že tito "lidojedi" jsou naši zachránci.

Večer dostal Rudy zimnici, klepal se, vytáhl dva svetry, větrovku a zalezl do spacáku. Jůlinka se zeptala na co má rukavice? Konečně jsme se dozvěděli, že se do Angeruku musí přes sněžná pásma. A bylo rozhodnuto! Vrátime se. Toto rozhodnutí bylo definitivně potvrzeno, když jsme náhodou objevili u Čandry lano. To prý na spouštění se ze skalních stěn a přebrodění dalších dravých toků. Tohle všechno jsme se museli dozvědět až z tramského nářadí!

V neděli jsme se probudili do deště. Nazí muži, ženy a děti objímali svá těla rukama a klepali se zimou. A zase ty nepěkně vypadající dětské nosy. Rozdali jsme drobné dárky. Nafukovací balónky pro děti, ohromný úspěch měla bižuterie a náušnice. Muži se málem poprali o žiletky na řezání koberců. Zaplatili jsme asi 25 dolarů za nocleh v kostele a ráno nás vyhnala nahá orourkovaná rada starších. Byl čas sloužit mši.

Do Kurimy jsme se vrátili ne za den, ale za dva. Museli jsme stejně strmě sestoupit co jsme pracně vyšplhali. Dámy sjely většinu srázu po zadku. Bály se výšek. Obyčejně nemám výšky také rád, ale v agonii mi to ani nepřišlo. Ve zdraví jsme se dokulili do údolí. Most z lian nás přenesl na severní břeh a naši nosiči začali radostně juchat.

Další den jsme šlapali bláto, prodírali se džunglovým mlázím. Moc jsme nestoupali ani neklesali. U řeky Mugwi bylo horko. Práli jsme si, aby bylo zataženo a deštivo. Na Irianu však neprší, tam cedí. Ploužili jsme se asi 18 km s proudem řeky. Očima jsme sledovali jižní břeh, který se strmě zvedá až do výšky 3,000 metrů. Viděli jsme celý hřeb, po kterém jsme se včera potáceli. Pomalu začaly docházet potraviny.

Co bychom jedli, kdybychom pokračovali z Johosimu do Angeruku? Asi sladké brambory domorodců. Naši nosiči se vrhli na cukrovou třtinu. Vyžizlanou dřev vyplivovali. Kolik energie je ve třtině! Holky dostaly náladu a domorodcům zapěly. Oni, na oplátku, zazpívali monotonní zvuk za doprovodu jakési brnkačky. U mostu, který jsme včera přecházeli jsme se rozveselili, přestože začalo pršet. Byli jsme na známé půdě. Nejhorší je neznámo.

Navečer jsme byli zpět v Hitugi. Orourkovaní hoši hráli kopanou. Zdálo se mi to nebezpečné. Znovu jsme nocovali v kostele. Přiblížili jsme se k civilizaci a propuklo kšeftování. Svlékali jsme domorodce z ozdoby, sundávali z hlav opeřené čelenky, i prasečí kly z chrčipí proměnili za bankovky. Jůlinka říkala, ať jim nebereme národní kroje a pak vše skoupila sama i náčelnickou čelenku z vzácného ptačího perí. Dámy na ní byly nafučené a já také.

Ráno jsme byli úplně rozlámaní. Sedmdesát, snad víc kilometrů v těžkém terénu a výšce zmohlo každého. Počasí bylo báječné, modrá obloha, slunce pražilo a musel jsem si chránit plešatou hlavu kapesníkem se čtyřmi uzlíky, který jsem namáčel u každého potůčku. Nálada byla výborná, protože do Kurimy bylo jen pět hodin pochodu. Doplazili jsme se do průsmyku a před námi bylo kurimské údolí. Hodinu jsme poseděli, nosiči radostí zpívali. Rudy jim dal po cigaretce a štěstí zalilo jejich oči i srdce, až hýkali blahem.

Sestupovali jsme další dvě hodiny a začalo mi lupat v kolenou. Namotal jsem stahovací obvazy a dopajdal se ke kurimskému mostu. Rudy nás hnál svižným krokem, neboť začalo být příliš větrno. Strašil, že večerní kurimák rozhoupe most tak, že nepřejdeme. Stále nová překvapení. Ale přešli jsme. K žandárské stanici jsem se dobelhal se zatatými zuby a svalil se podruhé. Nemohl jsem se postavit. Můj nosič si ke mně dřepnul a byl by u pána do sko-

nání. Ještě, že jsem měl sebou tolik ošetřovatelek. Obvázaly mě, položily kolena i plechovku od kávy přinesly, kdyby se mi chtělo v noci čůrat. Nechtělo. Chtělo se mi kakat. Ve dvě hodiny ráno mě zvedly a odnesly do přírody. Když jsem bědovál studem, jen cvrlikaly, ať se neupejpám, že má každá doma také manželka.

Ráno mi Rudy strčil do ruky klacek a jako poustevník jsem se belhal za halasného povzbuzování všech dam. Pokračovali jsme směr Wamena. Polovinu cesty, asi 10 km jsem vydržel. Zamotali jsme se do válečné zóny, frontové napětí vzrostlo. Včera byl zabit další válečník. Postupovali jsme v houfu, maskovaní nosiči uprostřed, chránění dámami a jedním zarostlým mrzákem o holi. V tomto seskupení jsme prošli obě bojové fronty. Kamery cvakaly, video kamera bzučela. Asi 15km od Wameny nás měly vyzvednout autobusy. Objevil se jen motocyklista, že prý jsou na cestě. Mě mrzáčka naložil a vzešl asi 5km. Připadal jsem si jako revmatický jezdec motokrosu. Nohu jsem přidržoval za nohavici, svalstvo nefungovalo. Brodili jsme se vodou, pískem, překonávali hory, dole, zuby cvakaly. Vyklopil mě ve vesnici, ať počkám na ostatní až dorazí. Hned mě obklopily desítky dětí a miliony much. Nechal jsem si přinést větev a šlehal kolem, aby mě mouchy neukousaly.

Dámy s Jůlinkou dorazily asi za hodinu a pokračovaly dál. Osiřel jsem. Po hodině ri to začalo být podezřelé. Ještě že se indonézsky domluví. Od Wameny přijel švihák na motorce a tak jsem vyzvídal jestli potkal nebo viděl autobusy. Odpověděl: "jembatan - jembatan rusak." Mosty jsou rozbité. Druhá etapa motokrosu začala. Za tři dolary mě učitelský fešák odvezl do Wameny. Z naší výpravy zůstaly trosky. Každý šlapal na vlastní pěst, i nosiči pochodovali jen ve dvojicích. Těsně před Wamenou jsme dostihli zchvácenou a nervozní Jů-

linku u strženého mostu. Měla starosti co je s námi. Stále doufala, že objeví autobusy, až k nim došla. Podal jsem jí hlášení a dorazil do Čandrový restaurace. Tam jsme okráli. Jedna z dam si nechala vyfotografovat svoje alabastrové nožky s jakartskou pedikúrou, s lakovanými nehtiky vedle širokých, černých rozpraskaných bosých noh svého nosiče.

Jůlinka se ještě neotřepala a už kula nové pikle. Jak se dostat do Angeruku? Všichni, chtějí-li se někam dostat, ať poručet nebo studovat, ať indonézsky pohlavár, botanik či evoluční antropolog, se musí na Iriánu spojit s piloty MAFu. MAF - Mission Aviation Fellowship jsou bibličtí křesťané, kteří mezi domorodci žijí a pracují. Vesměs to jsou Američané, kteří by u olejářů na Borneu vydělali statisíce dolarů. Takhle posílají starší děti do školy na Filipíny, protože jakartské jsou příliš drahé. Drobotinu učí sami. Kdo chce vidět oddanost Kristu, měl by vidět nejlepší piloty světa na Irianu. Misionáři a jejich piloti jsou pojem, který pochopíte teprve až je uvidíte. Létají v těch nejtěžších podmínkách, bez navigace, podle čuchu a zkušenosti. Když si s nimi potřesete pravicí, víte že jste v Božích rukách doslovně.

Jůlinka sehnala letecký most ne do Angeruku, ale do Kosareku. Přespali jsme v hotelu Wamena. Až do této noci jsem si myslel, že největší hnojník co jsem kdy na světě viděl byly záchody na kyjevském nádraží, ale hotel Wamena je nejen dohnal, ale i předebral. Ještě že jsme byli tak unaveni, že jsme oblečení usnuli na hadrech, které snad nebyly převléknuty od postavení hotelu. "Hoteloví zaměstnanci" byli náhodní okolostojící. Strčili jim do ruky čaj s chlebem, vařené vajíčko a ejhle, obsluha. Moc jsme nepojedli. Pikolík se optal jestli jsem hotov a pak si chudák nacpal zbytky do pusy. Lidé tam nahoře vypadají hrdě a důstojně, v "civilizaci" jsou však k politování. Postupující pokrok je zahubí.

Civilizace je proměňuje na ubohý proletariát.

Ráno jsme nastoupili před dřevěnou boudu MAFu. Zvážili nás rezavým závažím na decimálce, plus deset kilo a ani chlupek navíc. Rudy si chtěl vzít dvoulitrovou láhev vody, ale musel jí vylít. Seděli jsme ve stínu a kolem nás se seskupili vesničané. Sedli si k nám téměř na dotek, rourkou mě málem propíchl a začali míchat Tarase s Bulbou. Ukroutili papirosku, zapálili a začali srze zuby odplivovat jako haviři. Obplivovali moje nohy a trefu měli. Netrefili mě. Dal jsem jim džus se slámkou, ale nevěděli co s tím.

V letadélku nás vystartovalo šest i s pilotem. Za 20-40 minut, podle počasí, bychom měli být v Kosareku. Byl to nezapomenutelný let. Nabírali jsme spirálovitě výšku v úplném mléce. Před námi prý je čtyřtisícovka. Jak to ví? Vidět není. Proletěli jsme nad Angerukem, mraky se roztrhaly a po 35 minutách jsme začali klesat do zelené tlamy údolí. Kde přistaneme nevím. A pak se objevil přistávací pruh. Pod podvozkem je propast a náhle dotek. 250 metrů dlouhá dráha se zvedá do vrchu a nahoře končí plošinkou a stěnou! Na konci plošinky jsme se otočili a pilot McDonough vypnul motor. První čeho jsme si všimli byl vrak letadélka po pravé straně. Při přistávání urazili podvozek a letadlo přistálo na bříško. Podvozek spadl do propasti. Všichni vypochoďovali bez škrábnutí. Přistávací dráha má úklon 12%. Startuje se z kopce dolů po travnaté rozjezdové dráze, která končí propastí asi 300 metrů hlubokou. Start je jako skok ze skokanského můstku.

Spadli jsme do doby kamenné. Tito lidé viděli kolo jen na podvozku letadla. Kosarek byl objeven teprve v r. 1972. V 1974 postavili misionáři přistávací dráhu. Obyvatelstvo kmeny Meg patří do jazykové skupiny Jale. Byli jsme první turisté. Sem létají pouze misionáři. Lidé byli stydliví. Muži byli oděni do suknic

ze stovek ratanových obručí, něco jako hulahop a samozřejmě nezbytné, téměř metrové rourky. Neuvěřitelné. Ženy, od malých děvčátek měly kratoučké sukničky, které vypadají jako hodně nařasený lýkový kanýrek. První sukénku dostane děvčátko asi ve třech letech a každé čtyři roky přidávají novou vrstvu. Deseticentimetrová sukénka zakrývá pohlaví pouze zepředu a je kolem boků přivázána lýkovým copánkem.

Vyložili jsme naši bagáž, McDonough roztočil naplno vrtuli, odbrzdil kolečka, letadélko poskočilo jako když se lyžař odpíchne. Zrychlení bylo úžasné, odpich a nový let. Za další dvě hodiny přistála druhá várka žen. Ubytovali jsme se v nedokončené škole a nestačili obdivovat. Poprvé jsme použili sítě proti komárům. Když jsme budovali pelechy, lepilo se nám na paty aspoň sto lidí. Obdivovali vše co jsme vybalovali. V Kosareku jsme neviděli ani jedno usoplené dítě. Navečer se spustil lijavec a při svíčece jsme poslouchali zpěvy vysokých, hýkavých hlasů, jejich lidové písně a nástroje. Zpěvy byly nezvykle štěkací, pískací, jako zvuky divokých ptáků. Brnkačky jako ukulele, bambusové třísky vydávající brnivý zvuk. Rudy byl mezi domorodci nejpopulárnější. Rozdával žvárka, za něž by domorodci položili život.

V ložnici jsme svítili plynovou lampou a slétl se mŕtí bál. Jedno létající zvíře vypadalo jako drak a Rudy ho chytil. Zvíře začalo vrčstět a dámy pištět. Nic podobného jsem ještě neviděl ani neslyšel.

Ráno se rozsvítilo do modro-bílo-zeleného krásna. Když jsme brouzdali vesnicí, nastal povyk. Asi za 5 minut přistálo letadlo. Slyšeli jej, nebo viděli? Misionář, který vystoupil z letadla nás ujistil, že letadlo viděli. Richard, misionář, bývalý bankovní úředník z Weselu opustil dokonalý Dojčland, aby žil mezi domorodci, kterým až dosud nikdo nepřišel oznámit Boží novinu. Studuje jazyk Megů, kterým mluví asi 2,000

lidí a bude překládat Nový zákon, přestože ví, že jazyk vyhyne. Richardova rodina byla právě v Německu. Narodila se jim třetí ratolest a tak si jeli na rok po čtyřech letech služby odpočinout. Tahal jsem z něj jazykové zvláštnosti a je mi jasné, že všechny jazyky mají jeden kořen. Megové počítají do deseti jen s pěti prsty. Do 250 používají celé tělo.

Vyrazili jsme na tříhodinovou túru. Jaká pohoda. Děti ve vesnicích z nás dostávaly šok a řvaly. Nikdy nic tak ošklivého jako bělochů ještě neviděli. Běloch je pro domordce něco jako duch. Prolézali jsme chýše, fotografovali, koupili luky a šipy. S jedním orourkovaným fešákem jsme si vzájemně pohládili pleše a vesničané se váleli smíchem. Skotačili jsme s nimi, nikam jsme nespěchali. Rozdali jsme další nafukovací balonky o které by se málem poprali i dospělí. Tolik radosti. Rozdávání fotografií je životu nebezpečné. Jsou po nich jako posedlí a když přijde někdo zkrátka, je mrzutý. Kostelík je maličký, jako maštálka, ale díky za něj. Vždyť právě proto se již vzájemně nepojídají. Další den nám zatancovali. Šohajové měli metrové rourky, poskakovali, aby se jim co nejvíc houpaly. Kly v nose, rohy na hlavách. Děti a ženy s třepotajícím se poprsím v tichosti obíhaly kolem v protisměru a celé taneční shromáždění monotónně bzučelo s rytmem bubnů.

Další den jsme čekali letadélko. Mělo přiletět v devět, škaredilo se a začali jsme ztrácet naději. Podél rozjezdové dráhy probíhal výměnný trh. Ruční práce za zemědělské produkty. Byli jsme unavení a šli jsme se skrýt před stovkami párů lidských očí do misionářského obydlí s krásným výhledem. Letadélka jsme se dočkali. Po odletu první várky jsme domorodcům zatancovali americkou Prašnou bránu, která končila přetahovačkou. Tolik halasu, smíchu, radosti, kraválu a povzbuzování jsem nezažil ani na hokejovém utkání.

Snad přetahování neznali. Let byl mléčný, nebylo nic vidět a tak jako jsem obdivoval naše nosiče, obdivuji a smekám před obětavými piloty MAFu.

Ve Wameně jsme navštívili naposledy trh. Jedna trhovkyně měla useknuté čtyři prsty za každého blízkého, který zemřel. Amputační operace probíhá za plného vědomí. "Umrtní" paže se provádí tak, že se loktem silně udeří o kámen a brávka umrtví ruku. Ostrým kamenné sekery se amputuje článek prstu. Rána se zabalí do hojivých listů, povrch se obváže banánovým listem a suchými šlahouny. Asi za měsíc se bolístka zahojí a zůstane hladký pahýlek. Tato amputace se provádí i u dětí. Useknutý článek prstu je znamení hlubokého smutku. Jiný kraj, jiný mrav.

Po posledních nákupech nás opět uvítal hotel Hnojník. Ráno jsme odletěli do Jayapury a ztrávili den na nejkrásnějších plážích jižního Pacifiku.

V Jakartě nás čekaly rodiny, vždyť o nás 10 dnů nevěděli, jen se za nás modlili. Ještě na letišti nám oznámovali, že zkrachovaly akcie, zatímco my jsme prožívali dny v nevědomosti mezi "domorodci doby kamenné" ??? Den po našem odletu přišlo zemětřesení, velké lijavce a sesuvy půdy. Pozůstatky filipínského tajfunu.

-pst-

Z DOPISŮ ČTENÁŘŮ

... reagovala jsem na výrok v úvaze, že je "více evangelií" tak, že je pouze jedno, a to je zvěst o ukřižovaném a z mrtvých vstalém Pánu Ježíši Kristu. Byla jsem upozorněna, že s tím mohli vystačit tak apoštolové a po devatenácti stoletích s tím přicházím já.

V současné době probíhá otázka "jistoty spasení." Vždy do společenství zanesu takový zmatek, to si neumím představit. Nemám zájem vnášet své myšlenky, ale jen reaguji některými verši z bible.

-V.P. ČS-

O JISTOTĚ SPASENÍ

Písmo - Boží slovo k člověku - nás jasně učí, že spasení, záchrana od hříchu a všech jeho následků, je čistě Boží dar. Spasení si nemůžeme nijak zasloužit. Můžeme je pouze vírou přijmout. Písmo nás také učí to, že když jednou spasení vírou přijmeme, dostáváme se do Božího držení. Bůh, který nás zachraňuje, nás také drží svou mocí. Kdyby bylo možné nějakým způsobem spasení ztratit, znamenalo by to, že Boží moc není dostatečně silná. A to je ovšem vyloučeno předem. Apoštol Pavel píše:

"Jsem si jist, že ten, který v nás započal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista." (F 1:6)

Bůh dílo spasení započal a Bůh je dokoná. Nejen ve všeobecném smyslu, ale v každém věřícím člověku. Ke Koloským se Pavel obrátil těmito slovy:

Zemřeli jste a váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu. (3:3)

Sjednocení, ztotožnění s Kristem se nacházíme ukryti, zabezpečeni v Bohu. Věřícím do Říma píše apoštol Pavel toto:

Co k tomu dodat? Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? On neušetřil vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno? (8:31-32)

Uvažme. Jak by mohl být Bůh s námi, když jsme byli ještě hříšníci, mrtví ve svých vinách a hříších, a to do té míry, že kvůli nám neušetřil ani svého Syna a pak by se od nás odvrátil, když jsme se stali jeho dětmi? Byl by zaplatil takovou cenu, kdyby věděl, že nás neudrží?

V Epištole Židům nacházíme zajímavý text.

Ježíšovo kněžství však nepřechází na jiného, neboť on zůstává na věky. Proto přináší dokonalé spasení těm, kdo skrze něho přistupují k Bohu; je stále živ a přimlouvá se za ně." (Žd 7:24-25)

Dokonalé spasení! Totéž slovo a tentýž výraz nacházíme v Janově evangeliu 13:1, přeloženo slovy "do

konce" nebo "do krajnosti." Dokonalost spasení není dána jenom tím, že Pán Ježíš zachraňuje i toho nejhoršího hříšníka, který se k němu ve víře obrátí. Dokonalost spasení v sobě zahrnuje úplnost a celistvost. Nejen, že je věřící spasen pro tuto chvíli; on je zachráněn pro celou budoucnost, až na věky. Pán Bůh se postará o to, aby ho provedl všemi zkouškami, každým pokušením, posílil ho v každé slabosti, pozdvihl ho z každého pádu a zachoval ho až do konce bez úrazu a bez poskvrny. V tom je pravý smysl dokonalosti a našeho spasení.

Když jsme jednou vírou přijali Pána Ježíše Krista za svého Spasitele, není hříchu, před kterým by nás nezachránil, není okamžiku, kdy by nás opustil, kdy by se nás vzdal. Dílo, které při nás začal, dovede až ke slavnému konci. Pán Ježíš skutečně "přináší dokonalé spasení těm, kdo skrze něho přistupují k Bohu; je stále živ a přimlouvá se za ně," jak je napsáno v 7. kapitole Židům:

Vždyť Bůh řekl: "Nikdy tě nepustím a nikdy se tě nezřeknu." (Žd 13)

Proto smíme říkat s důvěrou:

Pán při mě stojí, nebudu se bát. Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Snad soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, bída, nebezpečí nebo meč? Jak je psáno: Denně jsme pro tebe vydáváni na smrt, jsme jako ovce určené na porážku. Ale v tom ve všem slavně zvítězíme mocí toho, který si nás zamiloval. Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu." (Ř 8:35-39)

Podívejme se do Janova evangelia. Jeho vůle jest (nebeského Otce), abychom neztratili nikoho z těch, které mi dal, ale vzkřísil je v poslední den. Neboť to je vůle mého Otce, aby každý, kdo vidí Sy-

na a věří v něho, měl život věčný; a já jej vzkřísím v poslední den.

(J 6:39-40)

Chceme snad podezřívát Ježíše, že není schopen uhlídat své, ty kteří se k němu ve víře obrátili? Můžeme si snad myslet, že není schopen naplnit dokonale vůli nebeského Otce? Bůh nás chraň od podobných myšlenek! Pán Ježíš se modlí nejen za své učedníky, kteří s ním byli po dobu Jeho pozemské služby, ale za všechny věřící.

Již nejsem ve světě, ale oni jsou ve světě, a já jdu k Tobě. Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal; nechť jsou jedno jako my ... Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého... Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěřil; aby všichni byli jedno jako Ty, Otče ve mně a já v Tobě, aby i oni byli jedno v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal.

(J 17:11, 15, 20-21)

Kdyby jen jediný věřící člověk byl ještě kdy ztracen, znamenalo by to, že modlitba Pána Ježíše nebyla vyslyšena. Pána Boha nikdy ani na chvíli nenapadne, že by někde někomu dal něco, co neměl, nebo povolal někoho, koho neměl.

Vždyť Boží dary a jeho povolání jsou neodvolatelná. (Ř 11:29)

Boží záměry jsou věčné a stejně věčné jsou jeho činy. Připomeňme si o jaké dary se jedná.

1. věčný život je Boží dar (Ř 6:23, J 10:28)
2. spasení je Boží dar (Ef 2:8)
3. ospravedlnění je Boží dar (Ř 5:16-17)
4. Duch svatý je Boží dar (1 Te 4:8)

Ani jeden z těchto darů Bůh nikomu nikdy nevezme. Bůh svých darů nelituje. Jeho dary jsou neodvolatelné.

Stále za vás svému Bohu děkuji (Pavel) pro milost Boží, která vám byla dána v Kristu Ježíši; on vás obohatil ve všem, v každém slovu i v každém poznání. Neboť svědectví

o Kristu bylo mezi vámi potvrzeno, takže nejste pozadu v žádném daru milosti a čekáte, až se zjeví náš Pán Ježíš Kristus. ON VÁM BUDE OPOROU AŽ DO KONCE, abyste v onen den našeho Pána Ježíše Krista nebyli obviněni. Věrný je Bůh, který vás povolal do společenství se svým Synem, naším Pánem Ježíšem Kristem. (1K 1:4-9)

V kralickém překladu se praví: "utvrdí až do konce." Jedná se tu o Boží čin, o utvrzení nebo potvrzení věřícího člověka Boží mocí až do konce jeho života nebo do konce tohoto věku. To je Boží zaslíbení a můžeme se na něj spolehnout. Věřící lidé mají v nebesích dědictví. Jak by mohl Bůh připravovat dědictví pro někoho, kdo by nakonec mohl ztratit své spasení? Bůh má pro každého věřícího člověka připravené dědictví a vůbec se nemusí bát, že by je připravil nadarmo. On sám je zárukou toho, že se každý z nás svého dědictví jednou ujme.

Dědictví nehynoucí, neposkvřené a nevadnoucí je připraveno pro vás v nebesích a Boží moc vás skrze víru stráží ke spasení, které bude odhaleno v posledním čase. (P 1:3-5) Proto také všechno snáším (Pavel) a nestydím se vydávat svědectví, neboť vím, komu jsem uvěřil. Jsem přesvědčen, že on má moc chránit, co mi svěřil, až do onoho dne. (2 Tm 1:12)

Bůh sám je zárukou trvalosti našeho vztahu k Němu a svého vztahu k nám. Apoštol Jan píše ve svém evangeliu:

Moje ovce slyší můj hlas - to jsou slova Pána Ježíše - "já je znám, jdou za mnou a já jim dám věčný život - nezahynou na věky a nikdo je z mé ruky nevyrvé. Můj Otec, který mi je dal, je větší než všechny, a nikdo je nemůže vyrvat z Otcovy ruky. Já a Otec jsme jedno. (J 10:27-30)

To jsou slova Pána Ježíše, našeho Spasitele! Věříme jim? Věříme jemu? Jestliže ano, pak není ani té nejmenší pochybnosti o tom, že jsme

spaseni skrze viru v Pána Ježíše Krista jednou provždy. Naše spasení je trvale zabezpečeno. On sám je toho nejjistější zárukou.

-xxx- Dokončení příště.

EVOLUCE vs. KREACE 08 DNA A CHROMOSOMY

Chemický kód v lidském vajíčku a spermii je dech beroucí spletnost pro ty, kdo trochu přičichli k programování počítačů. V každé lidské buňce je 46 chromosomů spojených do dvaceti třech párů. Uvnitř chromosomů jsou geny chemickým kódem, šroubovitě se vinoucí "magnetofonovou páskou," které biochemici říkají DNA - Deoxyribonukleová kyselina. Jsou to dva souběžné "provazy," na nichž jsou střídavě vázány molekuly fosfátu a cukru-deoxyribozy. Deoxyriboza obsahuje čtyři chemické základy, písmena, kterým biochemici říkají: A - Adenin, T - Timin, G - Guanin a C - Cytosin. Deoxyribozová základna "A" z jednoho provazce se vždy spojí vodíkovou vazbou s deoxyribozovou základnou "T" z druhého provazce. Základna "C" se tedy musí spojit se zbývajícím základnou "G". A už si umíme kyselinu deoxyribonukleovou představit. Je to provazový žebřík, jehož provazy jsou střídavě molekuly fosfátu a cukru-deoxyribozy. Jeho příčky jsou vodíkové vazby mezi deoxyribózovými základnami. Když žebřík zkroutíme, máme šroubovicový genetický program s nekonečnou kombinací čtyř chemických písmen A, T, C, G. Co se dá napsat čtyřmi písmeny? Morseovka má jen dvě písmena, tečku a čárku. Přesto můžeme vytečkočárkovat poezii každého jazyka. I samočinný počítač zná jen dvě "písmena," nulu a jedničku, tedy zapnuto nebo vypnuto. Dvojitá šroubovice se čtyřmi hudebními tóny je plná melodie, jejíž výsledkem je třeba jetel nebo člověk. Dvojitá šroubovice v chromosomech lidské spermie a vajíčka obsahuje celý program člověka. Žádná další znalost se nemusí dodat ani upřesnit, proto život člověka

začíná v okamžiku početí.

Když se dvojitá šroubovice provazového žebříku rozzipuje, protože vodíkové příčky nejsou tak pevné, vzápětí se oba volné provazce zase doplní volnými cukrovými molekulami. K "A" přilne "T" a k "T" přilne "A", k "C" přilne "G" a ke "G" přilne "C". A tak dochází ke kopírování. Výsledkem jsou dvě totožné šroubovice, které způsobí rozdělení buňky. Dvojitá šroubovice ve vajíčku a spermii obsahuje tolik informací, kolik by se vešlo na 500,000 knižních stran, tedy asi 30 m vysoký stoh papíru. Čtyři miliardy spermií, které byly zapotřebí ke zplodění všeho žijícího obyvatelstva zeměkoule, by se vešly do jednoho náprstku. Náš Bůh ví co je to miniaturizace! Když si představíme dělení buněk geometrickou řadou: 1, 2, 4, 8, 16, 32, tak člověk oněmí nad genialitou našeho Boha. Jak jen sestavil z jednoduché pahmoty protony, neutrony, elektrony z kterých se vytvořil soubor atomů s rozdílným mocentstvím a ty sestavil v soubor molekul všemožných látek a prvků. Bůh tvoří komplikované systémy z jednoduchých stavebních elementů.

Kdo napsal na deoxyribonukleovou kyselinu čtyřtónovou srozumitelnou "hudbu?" Darwinisté tvrdí, že náhoda. Kdo věří, že hudba na magnetofonové pásce byla zaznamenána samotnou páskou? Tak jako vím, že hudba byla na magnetofonovou pásku nahrána z vnějšku, tj. exogenně, tak je mi jasné, že na cukry spojené fosfáty a vodíkovou vazbou byla čtyřtónová chemická hudba lidského těla nahrána také z vnějšku. Kyselina deoxyribonukleová nemohla vzniknout v praoceánu důsledkem kondenzace vody a macerátů - směsky levo a pravotočivých aminokyselin. I kdyby se tato chemická nemožnost přihodila, stojíme před ještě větší záhadou. Kdo na kyselinu deoxyribonukleovou napsal program všeho živého?

Předpokládejme nemožitelné, že se program napsal sám. I kdyby chemický kód, program, vyprodukovala hmota

sama o sobě, bez vnějšího popudu, musí každá buňka rozumět čtyřpísmenkové řeči, jinak by jí nemohla přeložit na oko, nos, krevní krvin-ku, srdce nebo pihu pod okem. I kdy-by geny obsahující kyselinu deoxyri-bonukleovou vznikly v pravěkém moři, zbývají dvě nepřekonatelné překážky. Kdo na ní vepsal systemizovaný kód a kdo mu dal význam? Jinými slovy ta-ké bychom mohli věřit, že papír sám o sobě vymyslel tiskářskou čerň, tvar písmen, náhodně z písmen se-stavil slova a věty i s gramatikou pro 5 tisíc řečí, jimž přiřkl vý-znam, z kterého se sám papír raduje nebo rmoutí. Jestli se někomu zdá, že blouzním, tak přesně totéž tvrdí Darwinisté a dialektici. Kdyby znal Darwin genetickou složitost, snad by se své teorie zřekl. A to nehovořím ani o duši, ani o svědomí člověka.

Když zkoumám přírodu s biblí v ruce, zmocňuje se mne radost, úplná pokora, oslava našeho Boha a přede-vším Spasitele. Náš Bůh není žádný bělovlasý stařeček v nebi. Náš Bůh je mistr vesmíru. Stopovat jeho dí-lo je putování od zázraku k zázraku. Vždyť říká v biblí, že nás utkal v životě matky. Šroubovice kyseliny deoxyribonukleové jsou jako nitě s uzlíky indiánského písma, které se neustále sprádají a rozprádají.

-pst-

NÁBOŽENSTVÍ A BIBLÉ

01 PRO TESTAMENT

Dříve, než srovnáme hlavní nábo-ženské směry, měli bychom dobře ro-zumět termínu protestantská víra, co to znamená být protestant, protože slovo »protestant« je jeden z nej-zdeformovanějších výrazů.

V Indonésii musí každý vyplnit v každém dotazníku otázku náboženství. Nikdy jej nevyplňují slovem křesťan, protože křesťanem se nazývá kde kdo. Sám za sebe jej vyplňují slovem protestant a mám k tomu pádný důvod.

Bible obsahuje dva zákony, závěti neboli svědectví, kterým se latinsky říká testamentos. Český »test« je vlastně »svědectví« studentových

znalostí. Latinská předpona »pro« znamená totéž co v češtině. Mluv-nicky, kdo bere na zřetel svědectví v jakékoliv formě, je pro svědectví a tím tedy protestant. Slovník an-glického jazyka překládá protest kladně - předvolat ku svědectví, i záporně - prohlášení nesouhlasu. A tak můžeme chápat slovo buď »zápor-ně« - je proti učení jiných církví nebo »kladně« - je pro oba testamen-ty, zákony. Vyberme si. Slovo pro-test, přestože má latinské kořeny, nemohlo být převzato z latiny, pro-tože v latině neexistuje. Přeloží se adserveratio nebo obtestatio.

Proroci a apoštolové zanechali písemné závěti, svědectví, tedy tes-tamenty, které jsou sestaveny v bi-bli. A protože jsme pro toto svě-dectví, jsme pro biblí, musíme být nevyhnutelně protestanté. Na ne-šťastí, duchovní evropská tragedie změnila význam protestu za vzdor. Kdybychom byli proti, byli bychom antitestanté nebo anticokoliv.

Probiblický, protestantský věřící nemá náboženství, ale víru! Z ori-ginálních biblických textů vyplývá, že náboženství je nebiblická víra. Z českých překladů to není tak je-dnoznačné, přesto většina veršů, které slovo »náboženství« obsahuje, popisuje nebiblické sklony. V biblí Kralické je napsáno:

Nižádný z vás nepředchvacuj, své-myslně pokorou a náboženstvím an-dělským. (Ko 2:18)

Z bible vyplývá, že náboženství je přesný opak biblické víry. Nábožen-ství je úsilí člověka dosáhnout Boha zdola nahoru. Biblická víra je na-opak úsilí Boha dosáhnout člověka shora dolů. Proto jsou všechna ná-boženství takový zmatek, protože si každá strana dosahuje Boha po svém, skrze asi třicet tisíc formálních náboženství. A protože cest nahoru k Bohu je tolik, kolik je lidí na světě, proto jsou zaručeně všechny chybné.

Někdy se člověku zdá cesta přímá, ale nakonec přivede k smrti. (Pr 16:25)

Naopak, cesta od Boha dolů k nám je jen jedna a proto musí být správná. Biblická víra není náboženství, protože nás Bůh dosáhl svým očistným obětováním na kříži, bez našich zásluh. Náboženství je naopak sebe-očišťující práce lidí, v podstatě podlézání. Probiblická, protestantská víra přenechává spásu lidstvu Bohu. Všechna náboženství naopak Bohu spásu buď úplně nebo částečně upírají a dělají z něj dlužníka, protože prý spásu dluží všem, kteří mají vzorné pozemské chování.

Dříve než srovnáme biblickou víru s hlavními formálními náboženstvími, roztrídíme si je:

1. Ateismus. Ten Boha popírá úplně, přesto jej nevylučuje, protože popřít se dá jen to co má potenci existovat. Kdyby byl ateismus tím, čím chce být, tak by své jméno neodvozoval od Boha - theos. Ateismus zbožňuje hmotu, povýšenou na příčinu všeho. Existenci hmoty však přijímá na základě víry.

2. Agnosticismus je nemožnost poznat pravdu. Bůh prý může i nemusí být a protože se to nikdy nedovíme, proč se pít za nerozlučitelným. Věřící nemůže dokázat existenci Boha stejně jako ateista nemůže dokázat jeho neexistenci. Agnostik nemůže mít žádný názor, protože neví co ví a co neví. Agnosticismus je úplně nelogické náboženství. Jako bych vám česky řekl: »Nemohu v češtině vyslovit ani slovo,« a už si protiřečím.

3. Víra ve Stvořitele je klasicky rozdělena na tři hlavní skupiny:

- a. Panteismus, b. Deismus, c. Teismus.

Každý člověk je buď ateista, agnostik, panteista, deista nebo teista.

Co je panteismus? Předpona "pan" znamená všezahrnující. Například Panasijské hry zahrnují sportovní zápolení všech asijských zemí. Podobně panteismus jsou náboženství, která zahrnují Boha do všeho. Bůh je všechno a všichni. Panteismus klade rovnítko mezi Boha a všechny přírodní zákony. Panteismus je nej-

blíže evoluční doměnce.

Deismus jsou náboženství, která jsou postavena na lidském uvažování a filozofování, která popírají, že se s námi Bůh dorozumívá. Je to teorie mrtvého nebo nezúčastněného Boha. Bůh vše stvořil, natáhl hodiny existence a nechá je dotíkat. Jinými slovy, věřím v boha, ale at mě nechá na pokoji a já nechám jeho. Tohle je snad nejpočetnější skupina náboženského světa.

Co je to teismus? To jsou ta náboženství, která staví na jednom Bohu nebo mnoha bozích, kteří vše stvořili, existují mimo své stvoření, ale osobně se účastní řízení a chodu svého stvoření. Filozofové by řekli, at se pobavíme, že Bůh nebo bozi jsou "transcendentně imanentní."

Naše probiblická, protestantská víra samozřejmě zapadá do této poslední kategorie. Pouze v teismu, protože Bůh nebo bozi se starají a dorozumívají se svým stvořením, mohou existovat námluvy. Buď si člověk namlouvá Boha nebo bohy a jsme opět v náboženském zmatku, nebo si Bůh namlouvá lidi a jsme v jedné, jedinečné protestantské biblické víře. Proto spoléháme na bibli, protože je to osamocená kniha, stojící mimo všechna náboženství a filozofie světa. Bůh si nás namlouvá svou sebeobětující láskou, aniž bychom se sami přičinili jediným skutkem. Naše spasitelná povaha nám však dovoluje opětovat jeho dvoření. V tom vězí jedinečnost naší probiblické, protestantské víry.

Veškeré písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, usvědčování k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu. (2 T 3:16-17)

Boží člověk, už milostí spasený, se musí skrze bibli teprve připravovat ke každému dobrému činu! Skutky jsou důsledkem spasení ne jeho příčinou. K usvědčování, k nápravě a výchově ke spravedlnosti je plně dostačující biblické písmo. Veškeré nebiblické tradice, jsou-li povýšeny

na spásuvykupující prostná, jsou smrtelně nebezpečná. Juda napsal:

Milovaní, velmi jsem si přál psát vám o našem společném spasení, ale teď pokládám za nutné, napomenout vás, abyste zápasili o víru jednou provždy odevzdanou Božímu lidu.
(3)

Jestliže bylo biblické učení jednou provždy odevzdáno Božímu lidu před dvěma tisíci lety, všechny pobiblické přídatky musí být nebiblické a odmítnuty. Naši zbraní je dvojsečný meč - bible. Biblický věřící, protože má svobodu, studuje bibli. Ten kdo bibli nezkoumá, se vydává v nebezpečí před kterým varoval Ježíš:

Mýlíte se, neznáte písma ani moc Boží. (Mt 22:29)

Biblický věřící nemůže vkládat naději a víru v žádného člověka, protože Bůh:

všechno podrobil pod jeho (Ježíšovy) nohy a ustanovil jej svrchovanou hlavou církve, která je jeho tělem. (Ef 1:22)

Příště: Židovství a bible
-pst-

INDONÉSIE KAŽDÝ DEN JINÁ O8 NAŠI POMOCNÍCI

Dříve než naše indonéské vzpomínky zrůžoví a ssedne prach sentimentu, vzpomenu na naše pomocníky, služebníky. Pro našince je to představa trochu divná. Za čtyři roky jsme jich poznali a zaměstnávali řadu a naše zkušenosti jsou obyčejně lidské. Když se přátelé a známí ptali našeho Vítky jak se mu líbí život v Indonésii, říkal "moc" a vůbec ho netížilo svědomí. Nejvíce se mu líbilo, a teď si představte jak říká česky, ale s horkou bramborou v puse: "protože když ráno nechám na zemi špinavé hadry, přijdu domů a jsou vyprané a uklizené" a není kolem toho rámus rodičů.

Povolání služů nebo pomocníků je v Indonésii naprosto běžné a čestné zaměstnání. V západních zemích se ve službách domácnosti dá i vydělat, ale společensky to není povolání vy-

hledávané a pro našince téměř nemyslitelné.

Začali jsme s trojicí. Herman, řidič, svobodný, 26 let, který se od 13 let protloukal životem na vlastní. Má šest let školy, je chytrý a má slušnou znalost angličtiny. Řidič je pro paní domu každodenní spojení se světem. Ne, že bychom neuměli řídit, ale z důvodů legální zodpovědnosti za případnou nehodu je jistější zaměstnávat řidiče. Nikoho nezajímá kdo je v případě nehody vinný, platí vždy ten kdo na to má, tedy běloch. Na řidiči si nikdo nic nevezme a pro bělocha to může znamenat velké nepříjemnosti. I policie má cizince na mušce a domáhá se z pozice moci všimného. Řidič je tedy ochránce, překladatel, prostě nepostradatelný pomocník a člen domácnosti.

Jatmi se nám starala o vaření, prádlo a úklid. Je jí asi 30 let, vdova s desetiletým synem, který žije u babičky na vesnici. Její bratranec Ratim, 18ti leté mládě se stará o zahradu, bránu a hlídá nás. Nezná ani slovo anglicky a tak se na sebe jen usmíváme. Pomáhá Jatmi s těžšími pracemi. Všichni tři s námi bydlí. Každý má svou spartánsky zařízenou komůrku a do zaměstnání nastoupili s několika taškami z igelitů plných drobností a oblečení.

Kromě měsíčního platu dostávají 13. plat a na oslavy Ramadánů bývá zvykem, že od zaměstnavatele dostanou nové oblečení nebo uniformy. Na Ramadán obvykle odjíždí na dva týdny na návštěvu rodiny. Za každý odpracovaný rok mají nárok na další měsíční plat, ale ten se vyplácí až při odchodu. Většina expatriotů odjíždí domů na zotavenou, minimálně na měsíc a to je pro pomocníky lehárna, protože bez dohledu se málokdo pohne. Mimo platu jim dáváme rýži, cukr, kávu, čaj. V případě potřeby, platíme za lékařské ošetření.

Většina pomocníků pochází ze střední Jávy. Naši tři jsou muslimové různých stupňů. Jatmi je z

nich nejnábožnější. Vstává ráno ve 4:30 k první modlitbě a modlí se pětkrát denně. Říká, že kdyby se nemodlila, musela by být na život nazlobená, protože ztratila muže tak mladá.

S touto sestavou jsme vydrželi asi rok a půl. Z počátku šlo vše hladce, ale pomalu se začaly měnit vztahy i nároky. Nejdříve spolu přestali mluvit Jatmi a Ratim. Začaly stížnosti, že je Ratim lenivý. Později jsem zjistila, že Jatmi Ratima využívá. Udělala si z něj sluhu pro sebe. Začala sabotáž, dlouhé obličeje, žádná pohoda, žádná pomoc. Vztahy se hroutily. Ratim odešel samozřejmě v tu nejnevhodnější dobu a vystřídal ho několik dalších mláďenců. Zkoušeli jsme různé kombinace a náš mančaft se rozrostl o najmuté i trpěné "pomocníky a návštěvníky," kteří byli bez práce. To byla chyba. Každý pomocník, pokud má co do pusy se nestará, kdy a kde najde práci. Čím víc jich s námi žilo, tím méně práce bylo uděláno. Poznali jsme, že zaopatřovací program je zhoubný.

Během Ramadánu, muslimských oslav a půstu se nám pomocníci rozutekli nebo roznemohli. Jatmi nám málem umřela. Onemocněla tak, že jsme měli obavy, že má na kahanu. Z pilného půstu nejedla i když mohla a při váze 40kg další ztráta několika kg přivede na člověka mráкотy. Musela jsem pro ní vařit, léčit a dohlížet. Třikrát jsem jí dala teplo-měr a stále ukazoval 36, přestože měla vysoké horečky. Nakonec jsem zjistila, že ho cucá obráceně. Od doktora také nebyla žádná diagnóza a tak jsem jí piplala 14 dní jak jsem věděla. Občas mě napadlo, jak jsem dřív zvládla domácnost, když jsem teď někdy vyčerpaná víc dohlížením na čtyři pomocníky, než kdybych si vše udělala sama.

Po návratu z druhé dovolené se náš mančaft nemohl probrat. Nebyla snaha, ani zájem a přišel první vyhazov. Noční hlídač spal vždy jako dudek a kdyby přišli zloději, mohli

ho odnést i s postelí. Zahradník se nedostavil do práce, jako pravidelně každý měsíc, když měla jeho manželka menstruaci. Za pár dnů na to odmítl umýt okna a to bylo poslední stéblo. Byl nadurčený a domáhal se dvouměsíčního platu jako dostupné, přestože byl s námi jen několik měsíců. Na to se rozčílil Pavel. Když zahradník viděl, že nevymáčkne víc, rozsvítla se mu tvář, požádal nás i ostatní pomocníky za odpuštění a velice spokojeně vypochoďoval.

Mysleli jsme, že to jako varování ostatním stačí. Nestačilo a bylo veseleji. Řidič začal být nespokojený s platem. Ověřili jsme si platy jiných řidičů a přídavek nedostal. To ho urazilo, ale na to jsme přišli až později. Jatmi nám hrála divadlo jak pilně pracuje, ale špíny přibývalo a domlouvání nepomáhalo. Ještě se chlubila v sousedství, že nemá strach z cizinců a dávala rady, jak práci jen předvádět. Stačí prý hodně šplouchat vodou.

Přes výslovný zákaz našim dětem i služebníkům, tajně používali naše kola a rozbili je. Začali jsme vyšetřovat. Všichni věděli, ale pravdu neřekl nikdo. Urazili se a dopadlo to tak, že jsme je propustili všechny najednou. Nešlo to hladce. Jatmi ztropila scénu, začala se bodat obráceným kuchyňským nožem do prsou a pak vylétěla do ulice. Protože byla zavřená brána, ječela, mrskla sebou o zem a vrískala, jako bychom jí vraždili. Řidič s bratrem jí odnesli málem v mdlobách dovnitř. Všichni kolem měli velké divadlo. Druhý den ráno řidič, náš uniový vůdce, odvedl všechny k našemu zaměstnavateli a tam je Pavel všechny před svědky vyplatil. Jatmi s námi měla spoření a ani nedokázala celou sumu spočítat. Všichni byli velice spokojení, rozloučili se s námi a hurá domů. Až peníze dojdou, bude jiná starost.

Moc velkou radost jsme z finále neměli, ale necítili jsme se vinni. Viděli jsme, že s laskavostí toho moc nepořídíme. Spíše to považují

za slabost a naivnost. A tak jsme si říkali, jak takovým lidem pomoci? Jak pomoci rozvojovým zemím, jak pomoci chudým, ale odpověď není snadná.

Snažili jsme je naučit spoření, tomu nerozumí a teprve později jsme sami pochopili proč. Výdělek totiž nepatří zaměstnanému, ale rodině. Když přijede tatík z venkova na návštěvu, je po úsporách. Prodají zlaté šperky, odevzdají výplatu a pro nás to obyčejně končí navíc půjčkou a pro pomocníky dluhem. Čím větší dluh, tím lepší "zabezpečení" protože zaručuje pokračování zaměstnání. Ze spoření sami nikdy nic nemají, zatímco dluh je jistota. Služebníci vlastně žijí na kredit stejně jako západní člověk používá kredit karty. Místo od zaměstnavatele si půjčuje od banky a z dluhů nevychází ani jeden ani druhý.

Indonézie je zemí podnikavců a proto to někdy dopadá tak, že pomocník začne pilně "pracovat" na vyhazovu. Je až neuvěřitelné kolik »opakovaných úmrtí« může být v jedné rodině. Podaří-li se, trochu si na vesnici "odpočine" a až ho rodina vyžene do zaměstnání, vše za pár měsíců zopakuje. Rodinná návštěva, rodinná tragedie, půjčka a vyhazov. Špatné svědomí z toho má obyčejně jen ten, kdo je do této situace nastřčen. S jídlem roste chuť a tak se někdy stává, že obzvlášť protřelí pomocníci se domáhají "práv" mačeta. S místními "zvyky" si člověk raději ani nezahrává. Pomsta není sladká a mstitelů je mnoho. Místní policie je na straně toho, z koho něco kápne nebo vytluče. To obyčejně platí o "milostných pletkách" svobodných mládců. Začnou si něco s dívkami v barech, "bratři a rodina" brání čest dívky a skončí to "urovnáním" na policii nebo ženitbou. Ženich se nežení s nevěstou, ale s rodinou.

Povinností muslimů je dávat almužny. Nechci znít jako bezcita, ale podnikavci povolání žebračka dovedou hrát dokonale. Nověpříchozí

nemá tušení o co jde, ale za čas zná hlavní křižovatky, přechody, podchody a zákoutí nákupních středisek a pozná známé tváře. Žebráky má pod dohledem zdejší mafie, která je rozváží, sváží a hlavně vybírá vyžebbrané peníze, kterých není málo. Žebrák rozhodně víc vyžebřá než vydělá. Obyčejně člověk dá mrzákovi, ale mladá děvčátka ověšená spicímí robaty, zahalena do plachetek jak jezyřky nevzbuzují soucit. Mají svůj denní limit a najde-li se štedrý dárcce, zmizí v okamžiku. Během Ramadánu se řady žebráků rozrostou a člověk nemá úniku. Drzost roste i u služeb. Taxikářům přestane pracovat taxametr a domáhají se dvojnásobného jízdného. Krádeže jsou na denním pořádku a očekává se štedrá nadílka. Jestli se naděluje z vydělaného nebo kradeného, to už není důležité, hlavně že se naděluje. Žebrákům dáváme místo peněz sáček rýže a uvnitř je traktát. Aspoň víme, že jim rýže zůstane a peněz neskončí v kapse pašáka. Znají nás a když se stane, že rýže dojde, ani nežádají peníze a s úsměvem odejdou.

Ať se člověk snaží a dává jak dává, není vylepšení, ani spokojenost. Z počátku jsme byli soucitnější, ale naučili jsme se od našich pomocníků. Byli jsme štedří v drobných radostech, dali jsme všem hodinky, ale vydržely sotva měsíc. Co jsme dali to se proměnilo v cáry nebo zašmelení jinde. Víme, že si všichni říkáme, že jsme schopni lásky, ale dáváme s mírou. Pán Bůh však říkal, že chudí budou s námi vždycky a všude. Rozlousknout oříšek chudoby se ještě nepodařilo žádnému systému ani jezdinci a zůstává nám vědomí, že nedovedeme bezpodmínečně milovat a odpuštět.

Myšlení lidí východních a západních je rozdílné. Psychologové dokonce vymysleli termín lineárního a eratického myšlení. Tato myšlenka se dá rozvinout nábožensky. Západní kultura je tradičně orientovaná k jednomu Bohu, zákon je určený, neměnný a lidé podle toho přemýšlejí.

Mají jednu autoritu, jednu zodpovědnost a rozhodnutí dělají na základě předchozích zkušeností. Jestliže zákon určí, že se jezdí vpravo, tak se vpravo jezdí, vpravo chodí. V běžném životě dáváme věci na stejné místo a cukřenku můžeme v kuchyni najít poslepu. Pro člověka východního myšlení je každá situace, i když se denně opakuje, naprosto nová. Tomu odpovídá chaotická doprava. Bez nejmenšího varování se semele něco, co člověk naprosto neočekává. S pomocníky dnes najdu šampon zde a zítřka jinde a tak člověk neustále něco hledá. S Jatmi jsme měli nekonečné potíže, aby dávala věci, které patří k sobě na stejné místo. Ale marně. Na otázku kde je, vždy odpovídala - pergi - odešlo. Ne, že neví, ale samo to odešlo.

Jen co se u nás vyčistil vzduch, přišla řada nových kandidátů. Místní šuška roznesla co se u nás stalo. Oficiální verze byla, že jsme nachtali pomocnici se šoférem a proto jsme je vyhodili.

Dali jsme si nová předsevzetí a začali u řidiče. Tony byl trochu zvláštní případ. Je to bývalý námořník a asi se nám na něm líbilo, že na vše odpovídá "yes Sir, yes Madam." Trochu načichl světem, nevím jestli je to dobře nebo ne. Je tetovaný, zuby krásné jako reklama na zubní pastu a z toho vznikla jeho přezdívka, Tymolínek. Předchozí zaměstnavatelé si ho chválili, ale obvykle prý vydrží jenom krátce a potom zkouší nové podnikání. Za čas jsme přišli na to, že většina doporučujících dopisů jsou k ničemu, protože pravdu napíše málokdo.

Tony nám říkal, že jestli bude válka tak si přeje, aby mohl zabít co nejvíce Číňanů. Číňané jsou v ekonomickém smyslu židé Orientu. Stejná nenávisť vůči nim a stejná prosperita napříč okolnostem. Číňané jsou v tomto relativně svobodném světě utlačováni, ale čím jsou uznávaní o to jsou pracovitější a chytřejší jak všeobecnou nenávistí

probruslit. Tymolínek je z rodiny, která padla v nemilost v šedesátých letech. Otec zemřel ve vězení, strýček byl diplomatem v ČS. Synek to dotáhl k námořnictvu, ale jezdil jenom dva roky. Připletl se do rvačky s Filipínci kde byl zabit jeden námořník. Byli z toho obviněni Indonésané a 42 námořníků dostalo padáka. Takže kromě toho, že by rád zabil co nejvíce Číňanů, nemůže přijít na jméno Filipíncům.

S námi vydržel jen pár měsíců. Byl tak zapomětlivý, že zapomínal i na výplatu. Museli jsme mu připomínat kdy a kam má jet, že Pavel chodí do práce, aby načepoval benzín, aby šel na servis, aby umyl auto, zkontroloval tekutiny. Jinak byl naprosto šťastný, schrupnul si kde mohl a honil vítr. V okamžiku náznaku nespokojenosti na jedné nebo druhé straně, zaměstnání končí a Tymolínek se s námi rozloučil a začali jsme hledat nového řidiče.

Šuška přivedla další kandidáty před dům. Harianto, drobeček malá, neuměl pínout anglicky ani slovo. Nikdy pro expatrioty nepracoval, neměl žádné pochvalné doporučení, byl slušný, tichý, čistý a tak jsme si říkali, není zhýčkaný ani světem protřelý, zkusíme to. Kromě toho, že neoplýval bystrostí, nás nezklamal. Vydrželi jsme s ním až do konce a měli jsme mnoho příležitostí trénovat trpělivost. Trochu starostí nám působil během Ramadánu, protože ve své poctivosti držel půst až se mu dělaly mžitky před očima. Nejdříve jsme omezili výjezdy, ale když už byl na odpadnutí, poslali jsme ho k doktorovi a ten mu řekl, že na půst nemá zdraví a že musí jíst. S lékařským potvrzením přerušil půst a mohl opět řídit. Harianto, jako všichni ostatní vzorně plnil povinnosti vůči rodině a ze svého platu, půjčkami od nás, financoval stavbu nové střechy otcova stavení a mnoho jiných kalamit. Když přijela návštěva z vesnice, věděli jsme, že jsme zpečetili naše svazky na další období.

Domácnost se opět ustálila. Jeden náš kolega nám poslal svého nadbytečného Toma - všeučila. Opět ani slovo anglicky a ten se nesměle zepetal, jestli může přivést manželku. Přivedl a je milá, tichá a pracovitá. Z naší nové trojice neumí anglicky ani jeden a je na nás abychom se s nimi domluvili. Nejlépe vycvičení pomocníci přicházejí od Číňanů. Anglicky sice nemluví, ale pracovat dovedou. Číňané jsou přísní. Tam nestačí hrát divadlo. U bělochů se pomocníci rozmazlí a shníjí. Za pár let jsou v podstatě nepoužitelní pro normální chod domácnosti. Začínají znovu u nových cizinců, kde vydrží pár měsíců, než člověk prokoukne jejich habaďůry a ví co očekávat.

Všichni naši pomocníci dostali nějakou přezdívku. Herman byl Uniový vůdce, Ratim byl Budulínek, Jatmi byla Múra, Tony byl Tymolínek, z Toma Tomík nebo Chocholouš. Ze všech nejmilejší je naše Suči, které říkáme Křepelka nebo Holubička. Milá, hodná, pečlivá, pracovitá, učenlivá, obětavá, čestná, trpělivá, dušička, kterou máme tolik rádi. Největší radost nám připravila, když nám řekla, že chce chodit v neděli do kostela. Od první neděle chodí vzorně s biblí, studuje a zpívá ve sboru a rozkvetla po všech stránkách. To se odrazilo i na její práci. Dříve byla vynikající pracovníček, ale teď víme, že nevykonává dobře jenom svoji práci, ale v práci se odráží její láska k nám a ta je vzájemná. Teď už biblí studuje i její sestra a modlíme se, aby skrze ní přijalo Pána Boha co nejvíce dalších dušiček. S našimi jazykovými znalostmi jsme jí toho moc nevysvětlili, ale nejlepší svědectví je vlastní příklad. To mluví za všechna slova a pro mnoho lidí je svědectví křesťanů jediná bible, kterou v životě budou "číst." Suči zanesla do naší domácnosti tolik pohody, radosti a spokojenosti, že na ní budeme vzpomínat do smrti.

Naši bývalí pomocníci se nám hlásili dál. Jatmi se chtěla vrátit, ztrácela jedno zaměstnání za druhým

a vždy nás žádala o reference. Do konce svítla naděje, že může jít pracovat do Singapuru a přišla, abychom jí pomohli získat pas. To se nakonec nepodařilo, protože neměla v pořádku rodný ani oddací list a její vdovská histroka také asi nebyla akorát. Poslední zpráva byla od Hermana, kdy nám řekl, že byla vyhozena za krádeže a od té doby jsme od ní nelsyšeli. Namluvila si ženatého frajera a kradla pro něj z ledničky maso a alkohol. Zanedbávala péči o děti, které prý zamykala, aby se mohla těšit s milencem.

Herman málem udělal terno. Namluvil si mladičkou vdovu, která zdědila dva automobily a Herman byl šéf. Začal privátní taxi službu a když nám volával, zalykal se radostí, nejen nad tím jaký je, z něj pán, ale oznamoval nám, jak se milují. Svatba však nebyla a rodina nakonec Hermana vyhnala. Uprostřed radosti i starostí Hermana objevila po několika letech hledání bývalá milenko ze Surabay, kde Herman pracoval asi rok a představila mu 4 letého syna. Herman se zastyděl a milenko přijal a teď očekávají druhého potomka. Herman se těší, že bude mít hodně dětí. Ve svých svobodných časech nám vždycky říkal: "No money, no love" (kdo nemá peníze, nemá lásku) a skončil jako mnoho zdejších mužů. Žije a pracuje v Jakartě, žena a děti žijí s rodiči na venkově.

S nadcházejícím odjezdem musíme naše pomocníky umístit. Harianto, řidič dostal práci okamžitě, ale nevydržel ani dva týdny a přišel zpět. Moc práce, protože po něm vyžadují aby se také staral o zahradu, bránu, vodní filtry a to je pod řidičovu úroveň. Jak vidno také jsme ho trochu zhýčkali. Herman by nechal květináč, ani nevynadal nákup z auta, protože řidič je víc než služebník. To mu vysloužilo přezdívku Uniového vůdce. Teprve čtvrtý zaměstnavatel slibuje trvalé a dobré zaměstnání. Harianto skončil s křesťanskou rodinou, kterou známe čtyři roky a doufáme, že mu budou živé

svědectví.

Zůstali jsme na čas bez řidiče a poslali jsme Tomíka do autoškoly, aby se vycvičil na řidičské povolání. To bylo naše přání, ale naučit se jezdit v Jakartě není nejsnadnější. Řidičák má a tak po večerech s ním Pavel jezdí aby zvládl techniku jízdy do míst, kde nejezdí téměř žádná auta a v neděli, protože je menší provoz, nás vozí do kostela. Při té příležitosti zůstane se Suči a snad tam také něco pochyťtí. Vyrazit s ním do města v týdně nemáme odvahu. Snad se časem naučí, ale nebude to tak rychlé a snadné jak jsme si to představovali.

Suči a její sestra, kterou jsme vzali pod křídlo, budou pracovat pro naše nejlepší křesťanské kamarády a máme záruku, že budou mít živé svědectví i nadále. Snad za sebou zanecháme trochu naděje pro lepší budoucnost. Tom i Suči se chtějí vrátit do své vesnice a začít rodinu. Za dobu co jsou s námi si přes velkou půjčku přikoupili půdu a mají kam jít.

Budeme odjíždět se smutkem v očích a s radostí v duši. Nejvíce nám bude chybět Suči, ale máme naději, že se s ní opět uvidíme v nebi, kde se budeme společně radovat. Kéž by tomu tak bylo i s ostatními pomocníky, kamarády a všemi nám blízkými dušičkami, které potkáváme na našich toulkách světem.

-kas-

VÝCHOVA A KÁZEŇ

Děti, poslouchajte své rodiče, protože je to spravedlivé před Bohem. Cti Otce svého i matku svou je přece jediné přikázání, které má zaslíbení: »aby se ti dobře vedlo a abys byl dlouho živ na zemi.« Otcové, nedrážděte své děti ke vzdoru, ale vychovávejte je v kázni a napomenutích našeho Pána. (Ef 6:1-4)

První přikázání desatera říká:

Cti otce i matku, abys byl dlouho živ na zemi, kterou ti dává Ho-

| spodín, tvůj Bůh. (Ex 20:12)

Denně slyšíme o vážných problémech mládeže a dětí. Pedagogové a psychologové hledají nové a lepší výchovné metody, ale málokdo se zamyslí nad zaručeně správnou metodou výchovy, kterou máme po tisíciletí v bibli. První přikázání snad známe všichni, ale co znamená výzva otcům nedrážděte své děti ke vzdoru?

Velká část dnešních mladých lidí nejen vzdoruje, ale nenávidí a bojuje proti rodičům, autoritám, pohrdá Bohem i státem, nenávidí sami sebe a ze všech sil pracují na sebezáhubě. Alkohol, drogy, sebevraždy ničí iluze o bezstarostném a krásném mládí.

Bible nás učí, že děti jsou Boží dar rodičům. Rodiče mají zodpovědnost za jejich výchovu a mají děti učit poslušnosti. Kniha přísloví říká:

Můj synu, poslouchej otcovo kárání a matčiným poučováním neopovrhuj. (Pr 1:8)

Bible nikde neříká, že rodiče jsou neomylní, ale mají Bohem danou autoritu, aby dítě vychovávali k bázní Boží a Bůh jim dává k výchově instrukce. Tak jako potřebuje být dítě vychovááno rodiči, tak musí být rodiče vychováváni Bohem.

Z biblické historie víme, že rodiče nedělí lásku k dětem stejným dílem. Izák miloval Ezau a Rebea měla raději Jakoba. V kolika rodinách se opakuje stejná tragédie?

Mnozí rodiče mají na mysli to nejlepší a děti nerozumně chrání od světa. Nedají jim příležitost růstu, který odpovídá jejich věku.

Další rodiče mají nároky a očekávají výsledky nad schopnosti svého dítěte, nebo zapominají, že vývoj některých dětí může být pomalejší. Takové dítě se rodičům nezavděčí, i kdyby se snažilo sebevíc.

Rodiče, kteří nikdy dítě nepochválí, nepovzbudí přesvědčí nejen sebe, ale i dítě, že v životě nikdy nic nedokáže.

Dítě, které rodičům překáží a stojí v cestě jejich rozletu pozná, že

je na obtíž a nakonec si role obrátí. Rodiče budou na obtíž dítěti.

Rodiče, kteří používají »lásku« jako výchovný prostředek odměny a trestu: »Když jsi hodný mám tě rád, když zlobíš, tak tě nemám rád,« zkreslují i Boží lásku. Rodiče mají povinnost trestat a napravovat, ale dítě potřebuje vědět, že má milující rodiče napříč svým přestupkům.

Není nic snadnějšího než zničit duši dítěte nejen přílišnou fyzickou silou trestu, ale i slovním útokem dospělého, který dětskou duši zraní a zatvrdí.

Mnozí rodiče se dopouštějí výchovných chyb aniž by si je sami uvědomovali. Často nechávají výchovu na ostatních a očekávají, že dítě bude vychováno bez jejich přičinění. Dítě je křehká nádobka, kterou musíme chránit, opatrovat, aby byla její krása zachována a přinesla potěšení nejen rodičům, ale především Pánu Bohu.

Sociologové slavné Harwardské university vyvinuli test, který z 90% určuje sklony ke zločinnosti u pěti až šestiletých dětí. Rodina, která tráví volný čas společně a kde jsou rodiče správný příklad dětem, kde je otec pevný a spravedlivý ve výchově i trestu, kde je matka přítomna výchově dítěte, kde si rodiče navzájem projevují lásku a úctu, takové prostředí zaručuje zdravý vývoj mladého člověka.

-kas-

ZMEŠKANÝ ODLET

Každé hopsání má svůj konec a tak za dva měsíce toulání kolem světa jsem byla unavená. Překonávat mnohahodinová časová pásma je snadnější s několika denní zastávkou. Cestou zpět jsem si měla odpočinout na Havaji a v Hong Kongu, ale chtěla jsem domů do Jakarty. Změnila jsem si letenku a ve své nedbalosti jsem si jí neprohlédla. Ráno jsem se v klidu vykořčala a zastihla mě dopravní škytávka. Dojela jsem na letiště o hodinu později než za normálního

provozu a minula jsem ulici, která odbočovala k parkovišti pronajatých aut. Na každém letišti jsou ohromné cedule, šipky, ale v Los Angeles je miniaturní cedulička a parkoviště je mimo letiště.

V Los Angeles jsem žila dokonce dvakrát a na letišti jsem byla mnohokrát, snad to mi dávalo falešnou jistotu. Než jsem objela letiště a najela správně, začala jsem být trochu nervózní. Dvě hodiny rezervy před odletem mizely v nekonečnu. Vrátila jsem auto, podala zavazadla a zřízenec řekl: »to už nestihnete.« Měl pravdu. Letadlo právě startovalo, ale beze mně. Nemohla jsem tomu uvěřit! Připadala jsem si jako zoufalec. Měla jsem letenku, rezervované místo, byla jsem na letišti, dokonce i zavazadla byla přichystaná, ale přehlédla jsem čas odletu. Nejen, že jsem se opozdila, ale moje letadlo letělo o dvě hodiny dřív než jsem si myslela.

Okamžitě mě napadlo: přesně takhle bezmocně, bezradně a dopálení sami na sebe budou všichni bez Krista na Pravdě Boží až zjistí, co mají před sebou. Do nebe, k Pánu Bohu nepřejde nikdo jinak než jak má Pán Bůh v plánu. On nám dal »letenku.« Je na nás abychom ji přijali a prozkoumali jeho jízdní řád, jeho plán cesty. Můžeme být na správném místě, chodit na letiště (do kostela) celý život, můžeme znát letiště celého světa jako svou dlaň. Můžeme mít připravena zavazadla dobrých skutků, ale i kdyby jich bylo sebevíc, s námi neodletí. Pokud si budeme myslet, že se Jeho jízdní řád přizpůsobí našemu, budeme zklamaní. Můžeme zůstat sedět a místo letu do nebe si budeme zoufat jak jsme mohli zmeškat. Skutečnost, že druhý let, druhá šance není, je katastrofální pomyšlení. Než se vydáme na cestu, i tu nejkratší, musíme znát jízdní řád a podle něj nastoupit cestu domů.

-kas-